

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/

๑๐๑๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์และการจัดระเบียบวาระการประชุม
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ มท ๐๘๘๓.๔/๑๖๑๖๘ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดสุรินทร์ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กรณีที่มีการร้องเรียนกล่าวหาว่า การแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ และการจัดระเบียบวาระการประชุม ในการประชุมสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายระเบียบของทางราชการ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งก็ได้ บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดขั้นตอนในการสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งไว้ตามลำดับ กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาเสียก่อนว่า นายกเทศมนตรีผู้ใดมีพฤติการณ์ปฏิบัติหน้าที่ฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ อย่างไร หากมีพฤติการณ์เช่นนั้นจึงเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งต่อไป และกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๑๑๐ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนนายกเทศมนตรีตามนัยมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและดำเนินการตามขั้นตอนที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรี พุทธศักราช ๒๕๐๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดไว้ อาทิ การแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา นำพยานหลักฐาน มาแก้ข้อกล่าวหาหรือโต้แย้งได้ตามแต่กรณีในเวลาอันควร การสรุปข้อเท็จจริงพร้อมแสดงความคิดเห็นว่า

/ผู้ถูกกล่าวหา ...

ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาฐานใด ในมาตราใด ควรลงโทษหรือไม่ เพียงใด เพื่อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวน เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับรายงานผลการสอบสวนดังกล่าวและพิจารณา แล้วเห็นว่านายกเทศมนตรีผู้ใดมีพฤติการณ์เข้าข่ายตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว จึงเสนอความเห็นพร้อมหลักฐานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานต่างๆ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานมาเพื่อให้ทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดและความร้ายแรงแห่งกรณี และหากได้พิจารณาแล้วเห็นว่านายกเทศมนตรีผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงจะสั่งให้นายกเทศมนตรีผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งต่อไป สำหรับการพิจารณาว่าพฤติการณ์ของนายกเทศมนตรีผู้ใด เป็นการกระทำที่เข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องแสวงหาพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพยานบุคคล พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานแวดล้อมต่างๆ ให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอ ตลอดจนจะต้องพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้นๆ ด้วย

๒. สำหรับกรณีข้อหาหรือของจังหวัดสุรินทร์ดังกล่าวนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า

(๑) ประเด็นข้อหาหรือว่า การแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ เมื่อประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมในวาระที่ ๖ ให้นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ได้แถลงนโยบาย นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์จึงได้แถลงนโยบายไปโดยสุจริต และไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๑ จนถึงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงไม่มีเหตุที่ต้องสอบสวนนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น เห็นว่า หากจังหวัดสุรินทร์ได้สอบสวนและพิจารณาจากพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ดังกล่าวไปโดยสุจริต ไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อันไม่อาจถือได้ว่าเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ก็ไม่จำเป็นต้องเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์พ้นจากตำแหน่ง

(๒) ประเด็นข้อหาหรือว่า ในการประชุมสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ สมัยสามัญ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ นายออมสิน วัฒนะรัตน์ กับพวก รวม ๖ คน ได้ยื่นขออภิปรายทั่วไปว่าการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์และประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ไม่ชอบด้วยมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และหลังการอภิปราย

/ดังกล่าว ...

ดังกล่าว นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์และประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้ทราบถึงความบกพร่องแล้วแต่ไม่มีการแก้ไข โดยนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ยังคงทำหน้าที่นายกเทศมนตรี และปล่อยระยะเวลาให้ล่วงเลยจนถึงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ จึงได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์อีกครั้งหนึ่ง แสดงให้เห็นว่านายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ตั้งใจที่จะไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ถือเป็นกรปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่ต้องสอบสวนและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อใช้ดุลพินิจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามนัยมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น เห็นว่า หากจังหวัดสุรินทร์ได้สอบสวนแล้วเห็นว่ามีพยานหลักฐานรับฟังได้ว่านายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์มีพฤติการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็สามารถเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์พ้นจากตำแหน่งได้

(๓) ประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับการระงับการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์และประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่จังหวัดเห็นว่าต้องเป็นกรณีที่นายกเทศมนตรีปฏิบัติการไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีไว้ก่อนได้ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีคำสั่งเพื่อให้วินิจฉัยสั่งการตามสมควร แต่กรณีการปฏิบัติหน้าที่ราชการของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ระหว่างวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ แม้จะเป็นการปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีที่เป็นการแถลงนโยบายที่ไม่ชอบ แต่เนื่องจากพ้นระยะเวลาแล้วจึงพ้นวิสัยที่จะระงับการปฏิบัติหน้าที่ ต่อมาได้มีการแถลงนโยบายที่ชอบแล้วในวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ จึงไม่มีเหตุที่ต้องระงับการปฏิบัติหน้าที่ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น เห็นว่าการระงับการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น ต้องเป็นกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติการของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีไว้ก่อนได้ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อวินิจฉัยสั่งการตามสมควร ดังนั้น กรณีที่จังหวัดสุรินทร์มีความเห็นว่า เมื่อนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์โดยชอบแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ ไม่มีเหตุที่ต้องระงับการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ก็ไม่จำเป็นต้องระงับการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

/(๔) ประเด็น ...

(๔) ประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับการเสนอญัตติหลังจากนายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ได้ทราบถึงความบกพร่องในการแถลงนโยบายแล้วไม่มีการแก้ไข แต่ยังคงเสนอญัตติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านายกเทศมนตรีเมืองสุรินทร์ตั้งใจที่จะไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ที่ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่ต้องสอบสวนและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อใช้ดุลพินิจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ตามนัยมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว นั้น เห็นว่าเป็นประเด็นเดียวกันกับข้อ ๒ (๒) ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความเห็นไว้แล้วข้างต้น

(๕) ประเด็นข้อหาหรือว่า การจัดระเบียบวาระการประชุมของประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ที่เพิ่มระเบียบวาระที่ ๕ ระเบียบวาระที่ ๖ และระเบียบวาระที่ ๗ เข้าในการประชุมสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ครั้งแรกนั้น ประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้ เป็นการจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่ต้องสอบสวนและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อใช้ดุลพินิจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ตามนัยมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น เห็นว่า หากผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ได้สอบสวนการพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการจงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ก็สามารถเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้ดุลพินิจสั่งให้ประธานสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์พ้นจากตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้

อนึ่ง สำหรับการสอบสวนและการวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ในเรื่องดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์สามารถนำแนวทางการพิจารณาตามข้อ ๑. มาประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๕

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”